

Regiocultuur om bruggen te bouwen

Streekcultuur is in, volgens Henk Scholte. Uitgevers durven zonder subsidie Groningstalige boeken aan en Groninger avonden worden 'te pas en te onpas' georganiseerd. Scholte kan het weten. Hij is al vele jaren nauw betrokken bij de streekcultuur in het Noorden. Zijn tijdschrift 'Krödde' en de folkgroep 'Törf' zijn bekend, maar er is ook verder weinig waar hij zijn 'neus niet in stak'. Lang was Scholte 'de eeuwige vrijwilliger'. Maar sinds 1 juli pioniert hij op professionele basis, in dienst van de Nederlands/Duitse Eems Dollard Regio (EDR). Steeds verder ontwikkelt de streekcultuur zich, meent Scholte. Ooit moet het er van komen: een Groninger Louis Paul Boon.

Van onze kunstmedewerker Gertjan van Schoonhoven

'Gordroog' heet 't: cultureel projectmedewerker. In Duitsland zeggen ze 'Intendant', maar dat is me wat teveel van het goeie. Er is geen duidelijke omschrijving, 't is een baan die eigenlijk niet bestaat." Toch is met Scholte's baan 'een paar ton' gemoeid, geld van 'Brussel' om culturele activiteiten te stimuleren die Groningen, Drente en het aanpalende Ost-Friesland nader tot elkaar moeten brengen. In het kader van 1992, zoals dat heet. Naast economische ook culturele eenwording. 'Bruggen bouwen'. "Völkerverständigung" noemen

de Duitsers dat."

De EDR vroeg Scholte (voor onbepaalde tijd) omdat hij in die 'regio' goed thuis is. Met Törf treedt hij er veel op, zijn tijdschrift *Krödde* heeft er overall abonnees. "En ikzelf vond het een verlengstuk van wat ik altijd al had gedaan. Maar professioneel, met een bureau en allerlei voorzieningen. Ik kan nu dingen doen die ik vroeger niet kon doen. Alleen m'n telefoonrekening al: die was altijd onbetaalbaar. Ik voel me als een vis het water." Het eerste succesje heeft hij al achter de rug. Een treffen van Groninger en Duitse folkmuzikanten, afgelopen zaterdag in Strackholt, trok 600 bezoekers.

Eenheid

Scholte heeft het consequent over 'regiocultuur' als hij praat over het EDR-gebied. Zoals hij ook steeds hamert op 'de eigen identiteit' ervan. Beide gebieden hebben veel gemeen — hekel aan Duitsers ten spijt — en zouden samen een culturele eenheid kunnen vormen. "Het gaat mij niet alleen om streektaal, want dat is te eng. Ik kan me voorstellen dat we in EDR-verband jazzfestivals gaan beginnen, popfestivals. Dat hoort er allemaal bij. Theater. Dans. Eerst met amateurgroepen, en dan langzaam verder uitbouwen." Het moet allemaal een dam opwerpen tegen de voort-

● Henk Scholte: op weg naar een volwaardige streekcultuur.

(Foto: Sjors Visscher)

schrijdende 'veramerikanisering'.

Scholte's taakopvatting vloeit

voort uit zijn overtuiging dat je streekcultuur niet te benauwd moet opvatten. Een 'open mind',

contact met culturen in andere werelddelen en vermenging van verschillende kunstdisciplines

hebben bij hem altijd prioriteit gehad. Met streektaal als gezellig tijdverdrijf heeft dat weinig te maken. Natuurlijk, beaamt hij, bestaat ook die categorie. Maar een aantal literatoren in de regio kan de vergelijking met landelijke schrijvers zeker doorstaan, aldus Scholte. Voor hen geldt, wat voor Scholte geldt: "Ik schrijf wel eens in het Nederlands, maar dan ben ik te braaf. Het Gronings zit mij veel dichter op de huid. Ik kan er alles in zeggen wat ik voor leven en sterven nodig heb."

"Streektaal moet niet iets zijn als: we komen in het Nederlands niet aan de bak, dus doen we het maar in streektaal, want daar is de drempel lager. Nee, ammehoela. Van meet af aan heeft die kritische houding ook de redactionele formule van *Krödde* (500 abonnees, GvS) bepaald. En dat heeft z'n vruchten afgeworpen. Het niveau vertoont door de jaren heen een stijgende lijn." En dat is waar Scholte uiteindelijk heen wil: een volwaardige streekcultuur. "Louis Paul Boon was een chroniqueur van zijn regio, Gabriel García Márquez ook. Zo iemand in Groningen, dat zit in principe in de lijn."

De kritische *Krödde*-benadering mist Scholte bij andere media die zich met streektaal bezig houden. "Goeie literaire

kritieken bijvoorbeeld, zouden de boel wat op kunnen peppen. Nu vind ik haar vaak te vriendelijk. Of het is niet meer dan: het boek is er en het gaat daar over. Kritiek van niveau, goede essays zouden voor meer aanzien van de streektaalliteratuur kunnen zorgen." Hij pleit er tevens voor dat organisatoren van streektaalavonden hun blik wat verruimen: "De tijd is nu rijp — na alle ontwikkelingen in de afgelopen jaren — om het niet zo erg meer te zien. Er zijn ook andere — Nederlandstalige — auteurs in Groningen, en in Emsland heb je auteurs die hoogduits schrijven. Die moet je bij elkaar brengen. Op het komende Herfstchrift gebeurt dat ook. Dat is goed."

Boycot

In dit verband mist Scholte de populair-wetenschappelijke streektaalprogramma's van Siemon Reker op Radio Noord. De culturele boycot van de Gronings/Drentse omroep, die destijds het einde inluidde van de medewerking van zowel Reker als Scholte, heeft, zo zegt Scholte nu, "een hele negatieve nasleep gehad". "Ik heb er wel mee gezeten. Achteraf gezien was die boycot niet zo verstandig. Beide partijen hebben er nu last van. Een hereniging? Ik denk van wel, als de verhoudingen weer in wat rustiger vaarwater terecht zijn gekomen. Maar oude wonden helen slecht. Dat is het punt, kleinschaligheid kan ook heel verstikkend zijn."